

Landsomfattande tilsyn 2018

Forsvarleg omsorg – førebygging, gjennomføring og oppfølging av tvang

I 2018 skal fylkesmannen føre landsomfattande tilsyn med barnevernsinstitusjonar. Tilsynet er avgrensa til å undersøkje nokre få, men viktige element i den daglege omsorga for barna og korleis institusjonen arbeider med bruk av tvang:

- tydelege rammer som sikrar barn tryggleik
- stabil og god vaksenkontakt
- førebygging, gjennomføring og oppfølging av tvang

Medverknad er eit gjennomgåande og integrert tema i alle forholda som blir undersøkte. Fylkesmannen skal snakke med barna, blant anna for å undersøkje om retten dei har til medverknad, blir oppfylt. Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) skal saman med Helsetilsynet produsere ein informasjonsfilm om tilsynet for barn og unge som bur på dei aktuelle institusjonane.

Kommunale helse- og omsorgstenester, kommunale sosialtenester og spesialisthelsetenester til personar med samtidig psykisk lidning og rusmiddelavhengnad (2017–2018)

Fylkesmennene gjennomfører i 2017 og 2018 landsomfattande tilsyn med tenester til vaksne personar med samtidig ruslidning og psykisk lidning. Det skal først tilsyn både med kommunane og med spesialisthelsetenesta.

Erfaringane og medverknaden til brukarane/pasientane er viktig i heile prosessen, frå kartlegging til utforming og evaluering av tenestene. Kva brukarane/pasientane meiner om tenestetilbodet, er viktig informasjon for fylkesmannen. Eit utval av brukarar/pasientar skal bli intervjua i tilsyna.

Tilsynet med helse- og omsorgstenester i kommunane og sosiale tenester i Nav

Fylkesmannen undersøker om kommunen legg til rette for og følgjer opp at helse- og omsorgstenesta og sosialtenesta yter individuelt tilpassa, forsvarlege og samordna tenester til vaksne personar som samtidig har ei ruslidning og ei psykisk lidning som kvar for seg eller samla gir eit funksjonstap som fører til at dei treng tenester over tid.

Tema i tilsynet er om kommunen gjennom sosialtenesta i Nav og helse- og omsorgstenesta

- samarbeider slik at tenestene er koordinerte
- kartlegg den heilskaplege situasjonen for brukarane og behovet deira for tenester
- yter helsetenester og følgjer opp rusproblem og psykiske og somatiske helseproblem
- yter tenester slik at brukarane kan behalde bustaden og meistre dei løpande praktiske oppgåvene i bustaden
- samarbeider med fastlegen og spesialisthelsetenesta ved behov
- legg til rette for og sikrar at brukarane blir involverte

Tilsynet med spesialisthelsetenesta

I tilsynet med spesialisthelsetenesta undersøker fylkesmennene om helseføretaka legg til rette for og følgjer opp at pasientar med psykisk lidning og samtidige rusproblem i

DPS-poliklinikk får tenester som er prega av ei samordna og heilskapleg tilnærming til psykisk lidning og mogleg samtidig ruslidning.

Tilsynet er inndelt etter sentrale fasar i eit pasientforløp:

- utgreiing
- diagnostisering
- behandling
- avslutning

For å kunne gi helsehjelp som har verknad, er det ein føresetnad at pasientane er tilstrekkeleg utgreidde for både psykisk lidning og rusmiddelproblematikk. Utgreiingsfasen er derfor sentral i tilsynet. Det er også avgjerande at pasientane får høve til å medverke i sitt eige forløp. Vidare skal det undersøkjast om helseføretaket sørgjer for tilstrekkeleg kompetanse i alle ledd av pasientforløpet og den nødvendige samhandlinga mellom personellet og dei ulike organisatoriske nivåa.

Tilsyn med korleis akuttmottaka følgjer opp blodforgiftingar (sepsis)

Statens helsetilsyn gjennomfører i 2016–2018 landsomfattande tilsyn med det somatiske akuttilbodet i helseføretaka og korleis dei gjenkjenner og følgjer opp sepsis (blodforgifting). Vi har fått mange varsel etter varselordninga i spesialisthelsetenestelova § 3–3a som handlar om infeksjon og sepsis. Tilsyn i enkeltsaker har vist at nødvendig behandling av pasientar med teikn til alvorleg infeksjon eller sepsis er sett i gang for seint, at gjeldande retningslinjer for behandling ikkje er følgde, og at det ikkje tidsnok er erkjent at det var ein sepsis.